MOST KA **ODRŽIVOM DIZAJNU**

NA OVOGODIŠNJEM DRUGOM MEĐUNARODNOM KONGRESU ODRŽIVA ARHITEKTURA – ENERGETSKA EFIKASNOST, GOVORIĆE I INDUSTRIJSKA DIZAJNERKA ADITAL ELA. ISTRAŽUJUĆI PRIMITIVNE TEHNIKE PROIZVODNJE, KAO I PROCESE KOJI NE NARUŠAVAJU PRIRODU, OLAKŠAVAJU ŽIVOT, A DOLAZE IZ DALEKE PROŠLOSTI, ADITAL JE KREIRAILA NIZ PREDMETA ZA SVAKODNEVNU UPOTREBU, PODSEĆAJUĆI NAS DA SMO I DALJE DEO PRIRODE I DA OD NJE I DANAS TREBA DA UČIMO. NE ZANEMARUJUĆI NI EKONOMSKI ASPEKT ODRŽIVOG DIZAJNA, DIZAJNERKA NAM U INTERVJUU OTKRIVA POTENCIJALE KOJIMA DIZAJN GENERALNO MOŽE MENJATI SVET NA BOLJE.

PRODUCTS THAT
MOTHER-NATURE COULD HAVE MADE HERSELF
FABRICATED WITH
A HUMAN TOUCH

We are happy to share with you CRIATERRA's tile collection, a unique synergy between natural materials, a novel biophilic technology and contemporary science.

Our constructive 100% natural tile collection was designed for you to create sensual organic interior experiences.

ZA ek:
JELENA BLAGOJEVIĆ

>> SVOJE STVARALAŠTVO I IDEJE BAZIRATE NA METODOLOGIJI NAZVANOJ 'MOST' (THE BRIDGE METHODOLOGY). KAKO JE NASTALA OVA METODOLOGIJA I KOJI SU NJENI OSNOVNI PRINCIPI? ČEGA JE MOST METAFORA?

Metodologija 'Most' nastala je kao master rad nakon studija održivog dizajna, tokom programa Čovek i humanost na Akademiji dizajna u Ajndhovenu od 2002. do 2004.godine.Istraživala sam kako možemo učiti iz antičkih pristupa održivosti i dizajnu, kako bismo došli do produbljenijih i efektnijih dizajnerskih rešenja i koncepata koji su relevantni u našim životima. Rad je nosio naziv 'Domorodačko znanje kao most ka održivom dizajnu'', a skraćeno 'Most'.

Dok sam studirala na tehnološkom institutu u Holonu, postala sam nezadovoljna načinom na koji se dizajn tada podučavao. Znala sam da postoji još neki metod, pa sam nakon osnovnih studija otputovala u Indiju kako bih istraživala lokalne proizvode i tehnike koje bi mogle otkriti neke nove puteve. Pronašla sam mnoge interesantne primere, kao što je šolja od gline sušene na suncu, što je tek nakon mnogo godina bilo inspiracija za moju kolekciju CRIATERRA. Svim ovim događajima – primitivnim znanjima i načinom života, inspirisana je metodologija 'Most'. Njenih pet strategija odnose se na individualne, zajedničke i ekološke okvire, nudeći put ka holističkom, a ipak primenljivom održivom dizajnu.

>> ČESTO NA SVOJIM PREDAVANJIMA KORISTITE 'ALEGORIJU PČELE' KAO PRINCIP KOJI DIZAJN TREBA DA PRATI. DA LI SU DANAŠNJI DIZAJNERI SVESNI OVE VEZE, ILI DIZAJN I DALJE MASOVNO KORISTE KAO CILJ, A NE KAO SREDSTVO KOJE ZAPRAVO UČESTVUJE U PRIRODNIM CIKLUSIMA?

U budističkoj tradiciji postoji izreka koja čovečanstvo poziva da živi kao što pčela sakuplja nektar sa cveta. Pčela se nektarom hrani, pretvara ga u slatki med i ne samo da ne narušava lepotu niti miris cveta – ona zapravo podržava njegov rast. Alegorija pčele poziva nas da preispitamo naše svakodnevne životne navike i da se uskladimo sa načinom na koji živimo na zemlji. Za dizajnere koji proučavaju puteve ka održivosti, to je poziv da preispitaju svoja razmišljanja i istraže kapacitete da kreiraju način na koji možemo odgovoriti izazovu pred koji nas stavlja - med.

>> ZEMLJU SMATRATE RESURSOM U SVOM STVARALAŠTVU. KORISTITE I STARINSKE TEHNIKE PROIZVODNJE U KOMBINACIJI SA NOVIM, STVARAJUĆI NOVE VREDNOSTI. KAKO JE NASTALA KOLEKCIJA STOLIČICA CRIATERRA?

Sećam se momenta kada sam shvatila šta će biti moj životni poziv. Putovala sam po ruralnim delovima indije, kada se autobus zaustavio kraj prodavca čaja. Izašla sam iz autobusa i kupila čaj i bila apsolutno fascinirana načinom na koji lokalno stanovništvo čaj

popije i jednostavno šoljicu baci na zemlju, kao da je to nešto najprirodnije.
Ispostavilo se da i jeste! Šoljice, proizvedene od gline sušene na suncu, bačene na zemlju stope se sa njom vrlo brzo. U tom trenutku sam bila svesna da sve što sam ikada učila o održivom dizajnu jednostavno bledi pred ovim jednostavnim otkrićem. Morala sam da nađem način da stvorim industrijski proizvod koji se pravi od zemlje, kako bi mogla da joj se vrati – baš kao i one magične šoljice.

Kolekcijom CRIATERRA stvorila sam materijal, tehnologiju i proizvodni proces koji dozvoljava mas-proizvodnju zaista održivih proizvoda koji su bukvalno proizvedeni od prašine, i koji će se u prašinu i vratiti. Proizvodi kolekcije CRIATERRA imaju snagu betona, iako su 100% prirodni, 100% razgradljivi i obnovljivi. Stvaraju samo 2% otiska na okolinu i 0,1% emisije kao produkta pečenja gline. Proizvodi se u procentu od 70% od industrijskih iskopavanja, i promovišu lokalnu proizvodnju unutar cirkularne ekonomije.

>> DA LI KORISTITE I NEKE DRUGE PRIRODNE MATERIJALE?
Da, koristimo biljna vlakna, biljna ulja i smole.

>> AUTOR STE DIZAJNERSKIH REŠENJA KOJA KORISTE KIŠNICU, ROSU ILI VETAR ZA RAD, KAO ŠTO SU WINDYLIGHT I WATERFULL. MOŽETE LI NAM PREDSTAVITI OVE PREDMETE KOJI NA MIKRO NIVOU UMANJUJU EKOLOŠKI OTISAK A OLAKŠAVAJU ŽIVOT I ULEPŠAVAJU NAŠE OKRUŽENJE?
WindyLight je kolekcija samoodrživih svetiljki za eksterijer koje za rad koriste energiju vetra. Stvorena je pomoću repetitivnog modula koji u jedan element integriše sakupljanje energije vetra i LED svetlosni izvor. Svetiljka radi pomoću čiste energije i ne zahteva priključak na gradsku elektro-mrežu. Ona otelotvoruje viziju održivog dizajna po kojoj predmet postaje direktna veza između obnovljivih izvora energije i osnovnih ljudskih potreba.
WaterFull je privatni kolektor vode koji je istovremeno i senilo. U uslovima globalnog zagrevanja i očiglednog nedostatka vode u mnogim krajevima sveta, WaterFull predstavlja samoodrživu platformu koja korisnicima omogućava da tokom kišnih sezona sakupe i do 460 litara kišnice, a u sušnim sezonama do 3,5 litra rose svake noći.

>> TRENUTNO JE NA GLOBALNOM NIVOU, VIŠE NEGO IKAD, AKTIVNA KAMPANJA NAPUŠTANJA PLASTIKE I U PROIZVODNJI I U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU. KAKO ĆE TO, PO VAŠEM MIŠLJENJU, UTICATI NA DIZAJN UOPŠTE?
Dizajn je u svojoj suštini jedna fleksibilna delatnost. Uloga nas kao dizajnera je da pronalazimo rešenja koja odgovaraju trenutnoj realnoj situaciji, trendovima i ponašanju. Sama po sebi, plastika nije problem, možemo diskutovati i o mnogo gorim materijalima. Problem je način na koji je koristimo. Plastika je korisna samo kada se proizvodi za dugotrajno korišćenje i kada je dizajnirana da bi se potpuno reciklirala nakon jednostavnih načina sakupljanja. Dizajneri i ndustrija odgovorni su da pronađu kreativne ideje koje materijale koriste kao aktivne delove industrijskog ili biološkog ciklusa ZAUVEK!

>> A DA LI OVAKVE INICIJATIVE MOGU MENJATI SVET NA BOLJE? KOLIKA JE ZAPRAVO ULOGA I MOĆ DIZAJNA?
Kako dizajneri poseduju jedinstvenu sposobnost da predviđaju, ilustruju i omogućavaju realizaciju objekata i ponašanja, možemo imati centralnu ulogu u dizajniranju novih životnih navika.Takvo delovanje dizajnera podržava proces predviđanja i napredak na planeti, ili drugim rečima, dizajniranje održivog prosperiteta.

>> SVE JE VIŠE DIZAJN MUZEJA U SVETU. VAŠA KOLEKCIJA CRIATERRA DEO JE STALNE POSTAVKE U MUZEJU HOLON U IZRAELU. KAKO VIDITE ULOGU OVIH MUZEJA U SAVREMENOJ KULTURI?
Verujem da bi muzeji trebalo da budu obrazovni habovi i da izlažu eko – inovacije, da predstavljaju najbolje prakse i neuobičajena kreativna rešenja kako bi pomogli ljudima da zamisle i realizuju promene životnih navika koje uvek iznova preispituju odnos čoveka, predmeta i okruženja, što dovodi do harmonije svih živih bića sa prirodnim resursima. //